

อนาคตภาพของมหาวิทยาลัยในสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว (ส.ป.ป. ลาว)

THE FUTURE OF THE UNIVERSITIES OF LAO PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC

Received: October 19, 2018

Revised: June 8, 2019

Accepted: June 10, 2019

คำแพ้ว จันทร์เพ็งชัย*

Khamphao Chanphengxay*

สมคิด สร้อยน้ำ**

Somkid Sroinam**

มณฑนา อินทุสมิต***

Muntana Intusamith***

---

* นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

* Philosophy doctorate student of educational administration, Faculty of Education, Udon Thani Rajabhat University
Email: khamphaock@gmail.com

** ประธานสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

** Head of Educational Administration Department, Faculty of Education, Udon Thani Rajabhat University
Email: sroinam@gmail.com

*** อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

*** Lecturer in Educational Administration, Faculty of Education, Lei Rajabhat University

*** Email: muntana_in@yahoo.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอนาคตภาพที่เป็นไปได้ของมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป. ลาว ระหว่าง พ.ศ. 2559 - 2573 โดยนำเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR ได้ดำเนินการเป็น 3 ระยะคือ 1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีการจัดการอุดมศึกษา รวมทั้งมีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ 8 คนด้วย 2) ศึกษาอนาคตภาพมหาวิทยาลัย โดยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR จำนวน 3 รอบ มีผู้เชี่ยวชาญ 24 คน และ 3) การสร้างภาพอนาคตของมหาวิทยาลัย ใน ส.ป.ป. ลาว รวมทั้งมีแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 70 คนด้วย

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของอนาคตภาพของมหาวิทยาลัยดังกล่าว ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 12 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการคุ้มครองมหาวิทยาลัย 2) ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน 3) ด้านการค้นคว้าวิจัย 4) ด้านการบริการวิชาการ 5) ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม 6) ด้านบทบาทของมหาวิทยาลัยต่อชุมชน 7) ด้านการร่วมมือกับภายในและต่างประเทศ 8) ด้านพื้นฐานโครงสร้าง/สิ่งอำนวยความสะดวก 9) ด้านความเป็นอัตลักษณ์ (ความโดดเด่น) ของมหาวิทยาลัย 10) ด้านผู้เรียน 11) ด้านอาจารย์ และ 12) ด้านผู้บริหาร ใน 12 ด้านนี้มีองค์ประกอบย่อย จำนวน 103 ข้อ ในองค์ประกอบย่อยที่มีแนวโน้มและโอกาสเป็นไปได้มากที่สุดมีจำนวน 84 ข้อ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 4.51 – 5.00 ค่ามัธยฐาน 3.51 ขึ้นไป และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.50 และองค์ประกอบย่อยที่มีแนวโน้มและโอกาสเป็นไปได้มากที่สุด จำนวน 19 ข้อ สรุปผลการวิจัยพบว่าอนาคตภาพด้านที่ 12 ด้านผู้บริหาร ด้านที่ 11 ด้านอาจารย์ และด้านที่ 5 ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม ตามลำดับ มีแนวโน้ม และโอกาสเป็นไปได้มากที่สุด และจำเป็น ต้องได้รับการพัฒนาในด้านอื่น

คำสำคัญ: อนาคตภาพ มหาวิทยาลัย องค์ประกอบ แนวโน้ม

Abstract

This research aimed to study the future of universities in Lao P.D.R. The research used Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR) and divided into 3 phases including; Study on Higher Education Management theories by In-depth interview with 8 experts; Study on the Future of Universities using Ethnographic Delphi Futures Research with 24 experts; and Creating Future of Universities in Lao PDR with questionnaire for 70 respondents.

Research findings showed that the future of universities in Lao PDR (2016-2030) consists of 12 components as follows: 1) university management; 2) curriculum and teaching-learning; 3) research; 4) academic services; 5) culture preservation; 6) university's roles in the community; 7) internal and international cooperation; 8) infrastructure/facility; 9) identity (uniqueness) of university; 10) learners; 11) teachers; and 12) administrators. It was found that the 12 components comprised 103 sub-components and 84 sub-components have highest possibilities when considering from Arithmetic Mean 4.51–5.00, Median 3.50 up, and Interquartile Range less than or equal 1.50 and 19 sub-components have high possibilities. Conclusion, Components 12 -administrators, components 11- teachers and components 5 - culture preservation respectively have the highest trend and possibility and be the first priority in development.

Keywords: Future, University, Component, Trend.

บทนำ

จากการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 กำลังได้รับอิทธิพลจากปรากฏการณ์ที่เรียกว่า โลกาภิวัตน์ (จุลชีพ ชินววรรณ, 2557, น. 382-383) ประเทศต่างๆ ในโลกได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลง (อุทัย บุญประเสริฐ, 2547, น. 44-45) ทำให้สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เรียกชื่อ ย่อว่า ส.ป.ป. ลาว ได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก รัฐบาลจึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน ตามสภาพการเปลี่ยนแปลง ซึ่งยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศลาว ปี พ.ศ. 2554 - 2563 ได้กำหนดไว้ว่า ส.ป.ป. ลาวต้องหลุดพ้นจากสภาพด้อยการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมได้รับการพัฒนา และเปลี่ยนแปลงใหม่ สภาพปัจจุบันพลเมืองได้รับการศึกษา และมีการบริการทางด้านสาธารณสุขทั้งประเทศ วัฒนธรรมที่ดีของชาติได้รับการส่งเสริมขยายอย่างอุดมสมบูรณ์ มีระบบประกันด้านสวัสดิการทางสังคมในระดับพื้นฐาน มีบุคลากร และกำลังแรงงานที่มีความสามารถ สนองความต้องการพื้นฐานของการพัฒนาประเทศ (พรรคประชาชนปฏิวัติลาว, 2554)

กระทรวงศึกษาธิการและกีฬาได้วางทิศทางการพัฒนาสถาบันการอุดมศึกษาให้ไปตามแผนพัฒนาการศึกษาและกีฬา ระยะ 5 ปี ครั้งที่ 8 (พ.ศ. 2559-2563) ยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษาและกีฬาถึงปี พ.ศ. 2568 และวิสัยทัศน์การพัฒนาการศึกษาและกีฬาถึงปี พ.ศ. 2573 สถาบันการอุดมศึกษาใน ส.ป.ป. ลาว ปัจจุบันมีสถาบันของรัฐและเอกชนดังนี้ มหาวิทยาลัยของรัฐจำนวน 5 แห่ง อยู่ภายใต้สังกัดของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา 4 แห่ง และอยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงสาธารณสุข 1 แห่ง มหาวิทยาลัยที่อยู่ภายใต้สังกัดของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา 4 แห่ง มีมหาวิทยาลัยแห่งชาติ (มช.) อยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์ ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2539 มหาวิทยาลัยจำปาสัก (มจ.) อยู่ในจังหวัดจำปาสัก ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2545 มหาวิทยาลัยสุพานวงส์ (มส.) อยู่ในจังหวัดหลวงพระบาง ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2547 และมหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต (มข.) อยู่ในจังหวัดสะหวันนะเขต ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2553 มีหน้าที่พัฒนาการอุดมศึกษา ครอบคลุม 3 แผนงานหลักของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา ให้ไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแต่ละระยะ โดยมหาวิทยาลัยมีภารกิจหลัก 4 ด้าน คือ การจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ ภารกิจหลักเหล่านี้เป็นหน้าที่ที่สำคัญของสถาบันการอุดมศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในสถาบันการอุดมศึกษาของภาครัฐและเอกชนต้องเป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของรัฐบาล (กองประชุมครบคณะครั้งที่ 5 ของคณะกรรมการแห่งชาติเกี่ยวกับการปฏิรูประบบการศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2554, น.25) มหาวิทยาลัยต้องมีการปรับตัวเพื่อแสดงบทบาทในการขึ้นสู่สังคม เพราะมหาวิทยาลัยจะต้องพบกับเปลี่ยนแปลงในทุกๆ มิติให้เข้ากับสถานการณ์รวมโอกาส และสิ่งท้าทาย (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา, พ.ศ. 2549-2558, น. 21)

ในภาพรวมสถาบันการอุดมศึกษา มีจำนวน 103 สถาบัน (แผนพัฒนาการศึกษาและกีฬา 5 ปี ครั้งที่ 8 พ.ศ.2559-2563) นอกจากมหาวิทยาลัย 5 แห่งแล้วยังมีวิทยาคารของรัฐ 4 แห่ง สถาบันของรัฐ 3 แห่ง วิทยาลัยของรัฐ 20 แห่ง วิทยาลัยเอกชน 71 แห่ง (ซึ่งไม่ได้รวมวิทยาลัยครู) มหาวิทยาลัยของรัฐอยู่ภายใต้ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา 4 แห่ง มีพนักงานและครูอาจารย์ จำนวน 3,053 คน ผู้หญิง 1,265 คน ผู้ชาย 1,788 คน นักศึกษามีจำนวน 33,109 คน ผู้หญิง 13,958 คน ผู้ชาย 19,151 คน ซึ่งการสอบบรรจุนักศึกษาเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย แบ่งเป็นอัตราและมี 2 วิธี คือ นักศึกษาที่ไม่ได้จ่ายค่าเรียน จำนวนร้อยละ 20 และนักศึกษาที่ได้จ่ายค่าเรียน จำนวนร้อยละ 80 หลักสูตรการเรียนการสอน มีจำนวน 270 หลักสูตร มีหลักสูตรระดับปริญญาเอก 3 หลักสูตร ระดับปริญญาโท 42 หลักสูตร นิติกรรมหลักในการคุ้มครองสายการศึกษาชั้นสูง มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ 2551 การประเมินและปรับปรุง แผนพัฒนาแผนการศึกษา 5 ปี 2556 กำหนดว่าด้วยการศึกษาชั้นสูง 2558 ร่างนโยบายและยุทธศาสตร์สำหรับการวิจัยวิทยาศาสตร์ และการคุ้มครองการวิจัยวิทยาศาสตร์ใน ส.ป.ป.ลาว ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบริหารและจัดการมหาวิทยาลัยและเอกสารนิติกรรมที่เกี่ยวข้องจำนวนหนึ่ง

ในภาพเฉพาะมหาวิทยาลัย 4 แห่งนี้ ได้ทำหน้าที่การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาระดับอุดมศึกษาเป็นอย่างดี ทั้งได้มีการพัฒนาและขยายตัวดีพอสมควร แต่เมื่อสังเกตจากมุมมองทางด้านความต้องการแท้จริงของสังคมแล้วพบปัญหาดังนี้ คือ ปัญหาการขยายโอกาสเข้าเรียนในการศึกษาชั้นสูงยังได้ไม่ดีเท่าที่ควร ยังมีนักเรียนจำนวนมากที่สนใจเรียนต่อในมหาวิทยาลัยแต่ไม่มีที่เรียนเพียงพอ ปัญหาการปรับปรุงคุณภาพ และความสอดคล้องในการพัฒนาการอุดมศึกษาเป็นปัญหาท้าทายอันดับแรก ในระยะที่ผ่านมา และ ปัจจุบัน ปัญหาด้านอาจารย์ที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในสถาบันการอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน มีความรู้ความสามารถ และมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาเอก และปริญญาโท ไม่เพียงพอ ปัญหาการบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพการอุดมศึกษา ยังเป็นปัญหาใหม่ ปัญหา การค้นคว้าวิจัยและการเผยแพร่ผลการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ ธรรมชาติ ด้านวิทยาศาสตร์ สังคมและด้านอื่นๆ ยังมีน้อย ปัญหาการลงทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา ในระยะที่ผ่านมา และปัจจุบันยังไม่เพียงพอ นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านอื่นๆ จำนวนหนึ่ง (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา, 2559-2563, น.95)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนรับผิดชอบในการผลักดันการพัฒนาการอุดมศึกษา ในมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป.ลาว ให้มีคุณภาพ จึงเห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญของการศึกษาอนาคตภาพของมหาวิทยาลัย และสนใจศึกษาอนาคตภาพของมหาวิทยาลัยที่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา ซึ่งมีทั้งหมด 4 แห่งดังได้กล่าวไว้ข้างต้นมานั้น

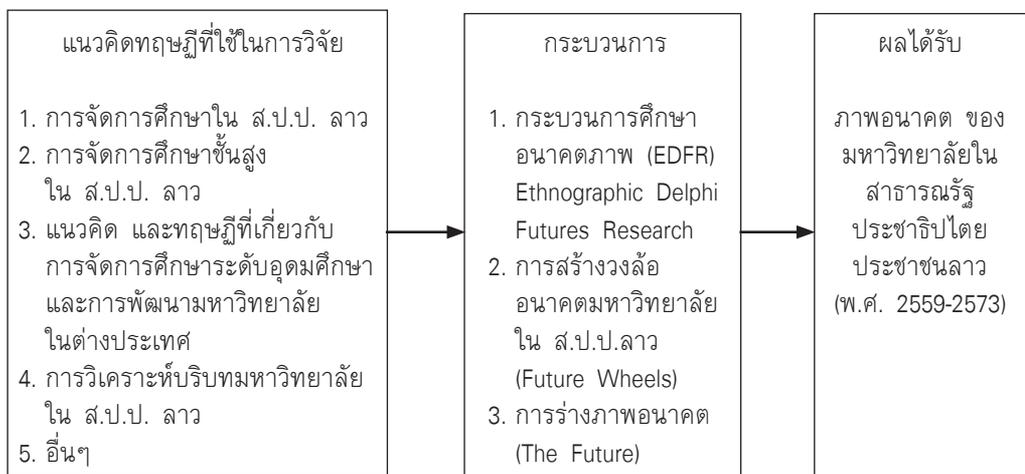
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาอนาคตภาพที่เป็นไปได้ของมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป. ลาว พ.ศ. 2559-2573

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. งานวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลและเอกสารอ้างอิงพื้นฐานต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ พันธกิจ และอื่นๆ ให้แก่ผู้บริหารระดับกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา และผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัย
2. งานวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลและเอกสารอ้างอิงพื้นฐานของภาพอนาคตทางเลือกที่สำคัญสำหรับสถาบันการอุดมศึกษา ผู้บริหารมหาวิทยาลัยจะมองเห็นภาพอนาคตภารกิจของมหาวิทยาลัยในอนาคต รวมทั้งจะเป็นตัวเร่งการขับเคลื่อนการดำเนินนโยบายของผู้บริหารมหาวิทยาลัย ในช่วง 15 ปีข้างหน้า

กรอบแนวคิดในการวิจัย

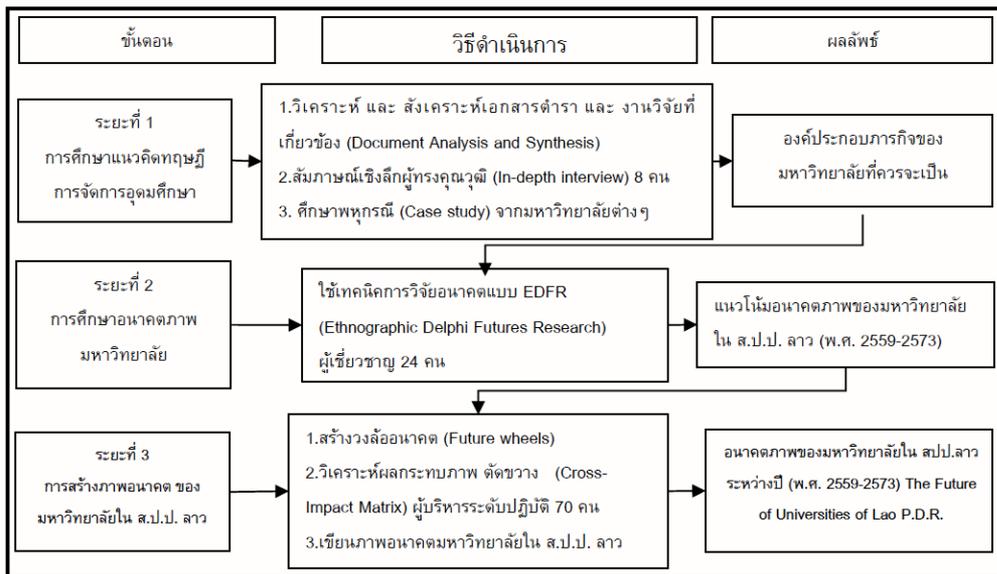

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) การสร้างวงล้ออนาคต (Future Wheel) การวิเคราะห์ผลกระทบไขว้ระหว่างแนวโน้มเหตุการณ์ต่อเนื่อง (Cross-impact Analysis) และการเขียนอนาคตภาพ วิธีการศึกษาอนาคตในรูปแบบนี้กำหนดจุดมุ่งหมายขององค์กร พันธกิจและอนาคต ที่องค์กรต้องการ โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลพื้นฐาน การวิจัยนี้ได้ดำเนินเป็น 3 ระยะดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีการจัดการศึกษาขั้นสูง ระยะที่ 2 ศึกษาอนาคตภาพของมหาวิทยาลัยโดยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR ระยะที่ 3 การสร้างภาพอนาคตของมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป.ลาว ดังภาพที่ 1 ข้างล่างนี้

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ภาพที่ 2 ขั้นตอนดำเนินการวิจัยอนาคตภาพของมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป. ลาวระหว่าง พ.ศ. 2559-2573

ประชากร

ประชากรเป็นบุคลากรที่เป็นผู้บริหารระดับกระทรวง ผู้บริหารระดับกรมต่างๆที่เกี่ยวข้องที่เป็นผู้กำหนดนโยบายพัฒนาอุดมศึกษาในระดับมหภาคจากกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา ผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัย ผู้บริหารระดับปฏิบัติของมหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เป็นผู้กำหนดนโยบายพัฒนามหาวิทยาลัย

กลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 กลุ่มตัวอย่างในระยะที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายพัฒนาอุดมศึกษาระดับมหภาคและระดับมหาวิทยาลัยเช่น รองรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ และกีฬา อธิบดี อธิการบดี มีจำนวน 8 คน

ระยะที่ 2 ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายพัฒนามหาวิทยาลัย เช่น รองอธิบดีและรองอธิการบดี จำนวน 24 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็นจำนวนมากทั้งนี้ แมคมิลแลน (1971 อ้างถึงในจรัรัตน์ สิบตระกูล, 2559, น.50) สรุปว่า หากจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยมีจำนวนตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป อัตราความคลาดเคลื่อนจะน้อยที่สุด

ระยะที่ 3 ได้แก่ ผู้บริหารระดับปฏิบัติของมหาวิทยาลัย เช่น คณบดี รองคณบดี และคณะภาควิชาจำนวน 70 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 ใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิโดยถามถึงอนาคตของมหาวิทยาลัยใน 15 ปีข้างหน้าควรเป็นอย่างไรบ้าง

ระยะที่ 2 ใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างเป็นข้อคำถามสัมภาษณ์แบบครึ่งโครงสร้างในรอบที่ 1 และสร้างแบบสอบถามมาตราประเมินค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) ตั้งแต่ 1-5 คือ จากน้อยที่สุดไปถึงมากที่สุด แทนค่า 1 2 3 4 และ 5 ตามลำดับในรอบที่ 2 และ รอบที่ 3 แต่ในรอบที่ 3 นี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่มีลักษณะคำถามมาตรฐาน ลักษณะข้อบ่งชี้ของฟิลัยระหว่างควอไทล์อีกด้วย

ระยะที่ 3 ใช้แบบสอบถามที่เน้นข้อคำถาม มาตราประเมินค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) ตั้งแต่ 1-5 คือ จากน้อยที่สุดไปถึงมากที่สุด แทนค่า 1 2 3 4 และ 5 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 2 จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 24 คน ของรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับและการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 3 ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้กลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับอนาคตของมหาวิทยาลัย 4 แห่ง จำนวน 70 คน เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่า การพัฒนาอนาคตภาพของมหาวิทยาลัยระหว่างด้านต่อต้าน ส่งผลกระทบต่อกันมากน้อยเพียงใด

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มัธยฐาน ฐานนิยม และค่าฟิลัยระหว่างควอไทล์ และวิเคราะห์หาค่าเมตริกซ์ การประมาณค่าความน่าจะเป็นของผลกระทบภาพตัดขวางเมตริกซ์ การประมาณค่าแถมต่อของผลกระทบภาพตัดขวาง และการวิเคราะห์หาอัตราส่วนแถมต่อการเกิดผลกระทบภาพตัดขวาง

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. ผลการวิจัย

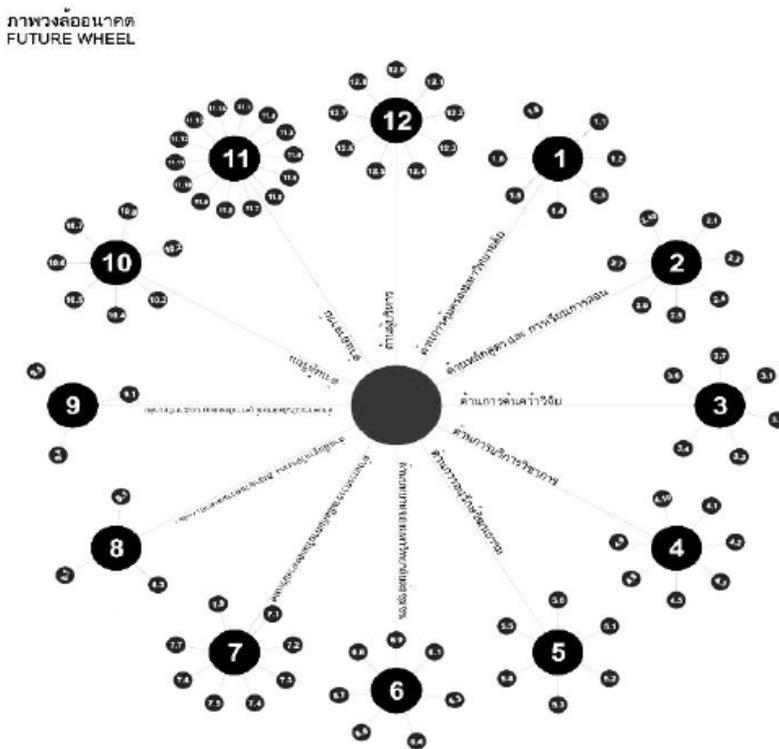
อนาคตภาพของมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป. ลาว

ตามผลการวิจัยครั้งนี้ได้อินาคตภาพของมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป. ลาว ใน 15 ปีข้างหน้า 12 ด้าน ดังนี้ อนาคตภาพที่ 1 ด้านการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย พบว่า ข้อความขององค์ประกอบย่อย จำนวนทั้งหมด 8 ข้อ มีแนวโน้ม และโอกาสเป็นไปได้มากที่สุดจำนวน 7 ข้อและเป็นไปได้มาก 1 ข้อ อนาคตภาพที่ 2 ด้านหลักสูตร และการเรียนการสอน พบว่า ข้อความขององค์ประกอบย่อย จำนวนทั้งหมด 10 ข้อ มีแนวโน้มและโอกาสเป็นไปได้มากที่สุดจำนวน 7 ข้อและเป็นไปได้มากมี 3 ข้อ อนาคตภาพที่ 3 ด้านการค้นคว้าวิจัย พบว่า ข้อความขององค์ประกอบย่อย จำนวนทั้งหมด 7 ข้อ มีแนวโน้มและโอกาสเป็นไปได้มากที่สุดจำนวน 6 ข้อ และเป็นไปได้มากมี 1 ข้อ อนาคตภาพที่ 4 ด้านการบริการวิชาการพบว่ามีข้อความขององค์ประกอบย่อย จำนวนทั้งหมด 10 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุดจำนวน 7 ข้อ และมีแนวโน้มที่จะเป็นไปได้มาก 3 ข้อ อนาคตภาพที่ 5 ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม พบว่า ข้อความขององค์ประกอบย่อย จำนวนทั้งหมด 6 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุดทุกข้อ อนาคตภาพที่ 6 ด้านบทบาทของมหาวิทยาลัยต่อชุมชน พบว่า ข้อความขององค์ประกอบย่อย จำนวนทั้งหมด 9 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด มีจำนวน 7 ข้อ และมีแนวโน้มที่จะเป็นไปได้มากมี 2 ข้อ อนาคตภาพที่ 7 ด้านการการร่วมมือกับภายในและต่างประเทศ พบว่า ข้อความขององค์ประกอบย่อย จำนวนทั้งหมด 9 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุดจำนวน 8 ข้อ และมีแนวโน้มที่จะเป็นไปได้มากมี 1 ข้อ อนาคตภาพที่ 8 ด้านพื้นฐานโครงสร้าง/สิ่ง

อำนวยความสะดวกเห็น พบว่า ข้อความขององค์ประกอบย่อย จำนวนทั้งหมด 8 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด มีจำนวน 3 ข้อ และมีแนวโน้มที่จะเป็นไปได้มากที่สุด มี 5 ข้อ อนาคตภาพที่ 9 ด้านความเป็นอัตลักษณ์ (ความโดดเด่น) ของมหาวิทยาลัยเห็นว่ ข้อความขององค์ประกอบย่อย จำนวนทั้งหมด 5 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด มีจำนวน 3 ข้อ และมีแนวโน้มที่จะเป็นไปได้มากที่สุด มี 2 ข้อ อนาคตภาพที่ 10 ด้านผู้เรียน พบว่า ข้อความขององค์ประกอบย่อย จำนวนทั้งหมด 8 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด มีจำนวน 7 ข้อ และมีแนวโน้มที่จะเป็นไปได้มากที่สุด มี 1 ข้อ อนาคตภาพที่ 11 ด้านอาจารย์ พบว่า ข้อความขององค์ประกอบย่อย จำนวนทั้งหมด 14 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุดในทุกข้อ อนาคตภาพที่ 12 ด้านผู้บริหาร พบว่า ข้อความขององค์ประกอบย่อย จำนวน 9 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุดในทุกข้อ

การสร้างวงล้ออนาคต

ผู้วิจัยได้สร้างภาพวงล้ออนาคต โดยนำบรรดาข้อต่างๆในองค์ประกอบย่อยที่ได้กล่าวไว้ในข้อ 1 ของผลการวิจัยข้างบนนี้ ซึ่งมีแนวโน้มและโอกาสที่จะเป็นไปได้มากที่สุด มาสร้างเป็นวงล้ออนาคตขององค์ประกอบหลัก ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ภาพวงล้ออนาคตของมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป. ลาว ระหว่าง พ.ศ. 2559-2573

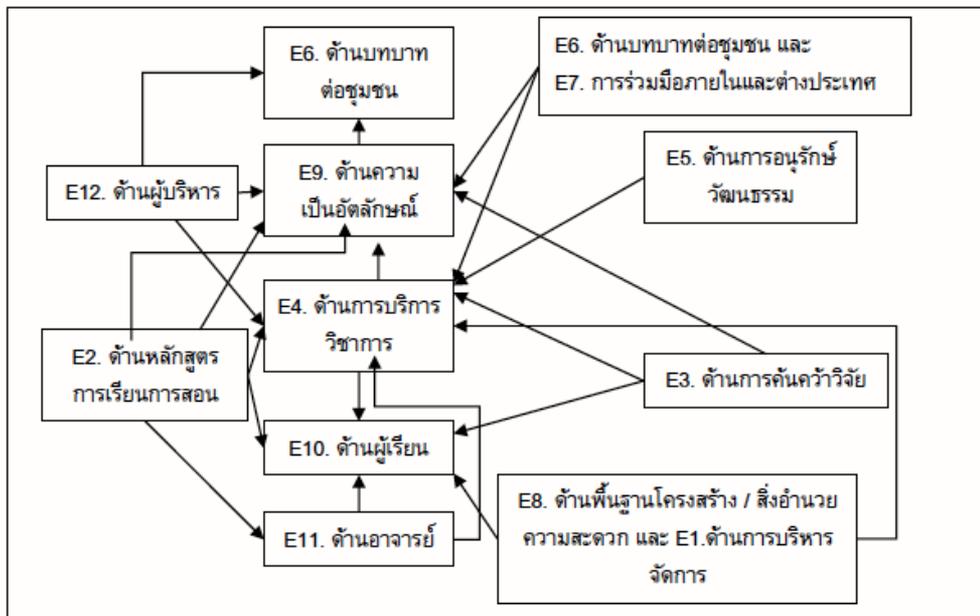
การวิจัยของการวิเคราะห์ผลกระทบภาพตัดขวาง

ตามผลการวิจัยของการวิเคราะห์ผลกระทบภาพตัดขวางและเมื่อพิจารณาการพัฒนามหาวิทยาลัยของรัฐ ส.ป.ป. ลาว ทั้ง 12 ด้าน พบว่า การพัฒนาผู้บริหาร (E12) มีโอกาสที่จะเป็นไปได้มากที่สุดอันดับแรก (14.52) และเมื่อมีการพัฒนาด้านผู้บริหารแล้ว จะทำให้มีการพัฒนาด้านบทบาทของมหาวิทยาลัยต่อชุมชน (E6) ด้านความเป็นอัตลักษณ์ (ความโดดเด่น) ของมหาวิทยาลัย (E9) และด้านการบริการวิชาการ (E4) ตามลำดับ (1.12, 1.10 และ 1.02 ตามลำดับ)

การพัฒนาด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน (E2) เป็นด้านที่มีโอกาสเป็นไปได้มากที่สุดอันดับรองลงมา (13.97) และเมื่อมีการพัฒนาด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนแล้ว จะทำให้มีการพัฒนาด้านผู้เรียน (E10) ด้านการบริการวิชาการ (E4) ด้านความเป็นอัตลักษณ์ (ความโดดเด่น) ของมหาวิทยาลัย (E9) และด้านอาจารย์ (E11) ตามลำดับ

การพัฒนาด้านการค้นคว้าวิจัย (E3) เป็นด้านที่มีโอกาสเป็นไปได้มากที่สุดอันดับที่สาม (12.54) และเมื่อมีการพัฒนาด้านการค้นคว้าวิจัยแล้ว จะทำให้มีการพัฒนาด้านการบริการวิชาการ (E4) ด้านความเป็นอัตลักษณ์ (ความโดดเด่น) ของมหาวิทยาลัย (E9) และด้านผู้เรียน (E10) ตามลำดับ (1.50, 1.10 และ 1.04 ตามลำดับ)

การพัฒนาด้านอาจารย์ (E11) เป็นด้านที่มีโอกาสเป็นไปได้มากที่สุดอันดับที่สี่ (12.50) และเมื่อมีการพัฒนาด้านอาจารย์แล้ว จะทำให้เกิดการพัฒนาด้านการบริการวิชาการ (E4) และด้านผู้เรียน (E10) ตามลำดับ (1.14 และ 1.04 ตามลำดับ) ส่วนด้านอื่นๆ ที่เหลือก็ส่งผลให้มีการพัฒนาซึ่งกันและกัน ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ภาพตัดขวางอนาคตของมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป. ลาว ระหว่าง พ.ศ. 2559-2573

2. อภิปรายผล

ผลการวิจัยที่นำมาอภิปรายในที่นี้ คือ อนาคตภาพของมหาวิทยาลัยในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ระหว่าง พ.ศ. 2559-2573 ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอประเด็นการอภิปราย ดังนี้

1. อนาคตภาพ ด้านการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป. ลาว ระหว่าง พ.ศ. 2559-2573 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย ในอนาคตภาพมีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและเป็นอนาคตภาพที่สามารถนำไปพัฒนาได้ สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาและกีฬา 5 ปี ครั้งที่ 8 ของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา (พ.ศ. 2559-2563, น. 98) ที่กล่าวว่าต้องสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีในการอุดมศึกษาในอนาคต สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การศึกษาแห่งชาติ 20 ปี พ.ศ. 2544-2563 ที่กล่าวว่าการพัฒนาการศึกษาในอนาคต คือ เอกอณภาพเป็นหลักสร้างทุกเงื่อนไขให้การศึกษาก่อเกิดการเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรมและเกิดผลสัมฤทธิ์ให้การศึกษานในทุกชั้น ทุกสาขานั้น

ตั้งแต่อนุบาลจนถึงมหาวิทยาลัย มีคุณภาพดีขึ้น เอาใจใส่พัฒนาการบริหารคุ้มครอง และการตรวจตรา การศึกษาให้มีประสิทธิภาพกว่าเดิม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, น. 152-155) สอดคล้องกับนพพงษ์ บุญจิตราดุล (2534, น. 4) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา คือ กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกัน ดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และคุณธรรมเพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม

2. อนาคตภาพด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป. ลาว พ.ศ. 2559-2573 ผลการวิจัย พบว่า ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ในอนาคตภาพมีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและเป็นอนาคตภาพที่สามารถนำไปพัฒนาได้ สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูประบบ การศึกษาแห่งชาติลาว (2549, น. 13-16) ที่กล่าวว่าปรับปรุงเนื้อหาในหลักสูตรตามทิศทาง หน้าที่สร้าง แขนงวิชาด้วยหลายรูปแบบให้ได้มาตรฐาน สร้างเงื่อนไข ที่เหมาะสม และคัดเลือกเอาความรู้ที่ทันสมัยมา สอน คือ ทางด้านวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เทคโนโลยีศาสตร์ต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการใน การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสอดคล้องกับ ชุมชนุท ร่วมชาติ (2548, น. 35-36) อนาคตภาพของ หลักสูตรวิชาชีพครูในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2550-2559) ที่กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีนั้น ควรเป็นหลักสูตร ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน สังคมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

3. อนาคตภาพ ด้านการค้นคว้าวิจัยของมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป. ลาว พ.ศ. 2559-2573 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการค้นคว้าวิจัย ในอนาคตภาพมีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและเป็นอนาคต ภาพที่สามารถนำไปพัฒนาได้ สอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาการอุดมศึกษา ส.ป.ป. ลาว (พ.ศ. 2558) ที่กล่าวว่า ส่งเสริมให้มืองค์การการค้นคว้าวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อยกระดับความสามารถของ บุคลากร ครู นักศึกษาและนักค้นคว้าวิทยาศาสตร์อยู่ในสถาบันการศึกษาชั้นสูง ส่งเสริมการประดิษฐ์ ของครู นักศึกษานักค้นคว้าวิทยาศาสตร์และนักประดิษฐ์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของชาติ สอดคล้องกับ ถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข (2549, น. 61) อนาคตภาพการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยของมหาวิทยาลัย ขอนแก่น เพื่อส่งเสริมองค์ความรู้และพัฒนาศาสตร์ ส่งเสริมการสร้างนักวิจัยคุณภาพ

4. อนาคตภาพด้านการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป. ลาว พ.ศ. 2559-2573 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการบริการวิชาการ ในอนาคตภาพมีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและเป็น อนาคตภาพที่สามารถนำไปพัฒนาได้ สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา (2558, น. 94-99) ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการศึกษาขั้นสูงของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่สนับสนุนการให้ บริการทางด้านเทคนิควิชาการให้แก่สังคม สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยแห่งชาติ (พ.ศ. 2557, น. 7) แผน ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยแห่งชาติ พ.ศ. 2559-2563 ที่ส่งเสริมด้านการบริการวิชาการโดยสร้างศูนย์ การปรึกษาด้านวิชาการ ศูนย์การสัมมนาอบรม

5. อนาคตภาพด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป. ลาว พ.ศ. 2559-2573 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมในอนาคตภาพมีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและเป็น อนาคตภาพที่สามารถนำไปพัฒนาได้ สอดคล้องกับ แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป. ลาว (พ.ศ. 2558) ที่กล่าวว่า “อนุรักษ์ส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมที่ดีของชาติ” สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ และกีฬา (พ.ศ. 2558) ในยุทธศาสตร์ที่ 5 ที่กล่าวว่า อนุรักษ์ และส่งเสริมค่านิยมประเพณี วัฒนธรรม ส่ง เสริมการท่องเที่ยว และส่งเสริมขยายการพัฒนากีฬา เนื่องจากว่า ส.ป.ป. ลาว เป็นประเทศที่มีมรดกทาง ด้านวัฒนธรรมที่ร่ำรวยและหลากหลาย ซึ่งเป็นสิ่งคุณค่าในการอนุรักษ์และส่งเสริม ในนั้นยังรวมถึงศาสนา สถาปัตยกรรม ศิลปะ และหัตถกรรม ดนตรี บทพ่อน กีฬาพื้นเมือง และอาหาร สอดคล้องกับ ถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข (2558, น. 12) อนาคตภาพการเป็นมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัย ขอนแก่น

6. อนาคตภาพ ด้านบทบาทของมหาวิทยาลัยต่อชุมชนของมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป. ลาว พ.ศ. 2559-2573 ผลการวิจัย พบว่า ด้านบทบาทของมหาวิทยาลัยต่อชุมชนในอนาคตภาพมีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและเป็นอนาคตภาพที่สามารถนำไปพัฒนาได้ สอดคล้องกับ ถานอมวรรณ ประเสริฐ เจริญสุข (2558, น. 19) อ้างถึงสูตรธรรม อารีกุลและคณะ (2540) ได้เสนอว่ามุ่งอุดมศึกษาสู่ปวงชนและอุดมศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถพัฒนาชุมชนในท้องถิ่น ภารกิจนี้ ควรเป็นของสถาบันราชภัฏสถาบันราชชมงคลและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในท้องถิ่น

7. อนาคตภาพ ด้านการร่วมมือกับภายในและต่างประเทศของมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป. ลาว พ.ศ. 2559-2573 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการร่วมมือกับภายในและต่างประเทศในอนาคตภาพมีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและเป็นอนาคตภาพที่สามารถนำไปพัฒนาได้ สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาและกีฬา 5 ปี ครั้งที่ 8 ของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา (พ.ศ. 2559-2563) ที่กล่าวว่าร่วมมือด้านวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศด้วยรูปแบบการแลกเปลี่ยนวิชาการ ครูอาจารย์ และนักศึกษา ในการสร้างหลักสูตรสากล ร่วมมือในการสร้างโครงการวิจัยร่วมกัน และการประกันคุณภาพอุดมศึกษา

8. อนาคตภาพ ด้านพื้นฐานโครงสร้าง/สิ่งอำนวยความสะดวกของมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป. ลาว พ.ศ. 2559-2573 ผลการวิจัย พบว่า ด้านพื้นฐานโครงสร้าง/สิ่งอำนวยความสะดวกในอนาคตภาพมีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและเป็นอนาคตภาพที่สามารถนำไปพัฒนาได้ สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยแห่งชาติ (พ.ศ. 2557, น. 8) แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยแห่งชาติ พ.ศ. 2559-2563 ที่กล่าวว่าถ้ามีพื้นฐานโครงสร้าง และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ เพียงพอ มีความทันสมัย มีความสะดวกจะเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาวิทยาลัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ ถานอมวรรณ ประเสริฐ เจริญสุข (2558, น. 47) ได้กล่าวถึง อนาคตภาพการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่นเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพว่า การลงทุนในทรัพย์สินทางกายภาพ ระบบสารสนเทศและโทรคมนาคมจำเป็นต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบถึงการใช้งานและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

9. อนาคตภาพ ด้านความเป็นอัตลักษณ์ (ความโดดเด่น) ของมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป. ลาว พ.ศ. 2559-2573 ผลการวิจัย พบว่า ด้านความเป็นอัตลักษณ์ (ความโดดเด่น) ของมหาวิทยาลัยในอนาคตภาพมีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและเป็นอนาคตภาพที่สามารถนำไปพัฒนาได้ สอดคล้องกับกรมอุดมศึกษา (พ.ศ. 2559, น. 29) ร่างแผนยุทธศาสตร์อุดมศึกษาใน ส.ป.ป. ลาว พ.ศ. 2559-2568 ที่กล่าวถึง การส่งเสริมการก่อสร้างศูนย์ความโดดเด่นทางด้านการวิจัยอยู่ที่มหาวิทยาลัยแห่งชาติ ก่อสร้างศูนย์ความโดดเด่นทางด้านเกษตรกรรมอยู่ที่มหาวิทยาลัยจำปาสัก ก่อสร้างศูนย์ความโดดเด่นทางด้านวิศวกรรมศาสตร์และการท่องเที่ยวอยู่ที่มหาวิทยาลัยสุพานวงส์ และก่อสร้างศูนย์ความโดดเด่นทางด้านเศรษฐกิจอยู่มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต

10. อนาคตภาพ ด้านผู้เรียนของมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป. ลาว พ.ศ. 2559-2573 ผลการวิจัย พบว่า ด้านผู้เรียนในอนาคตภาพมีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและเป็นอนาคตภาพที่สามารถนำไปพัฒนาได้รวมทั้งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาและกีฬา 5 ปี ครั้งที่ 8 ของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา (พ.ศ. 2559-2563) และกรมอุดมศึกษา (พ.ศ. 2559, น. 29) ร่างแผนยุทธศาสตร์อุดมศึกษาใน ส.ป.ป. ลาว พ.ศ. 2559-2568 ที่กล่าวถึง การส่งเสริมการขายโอกาส เข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษาอย่างมีความเที่ยงธรรมให้แก่แก่นักเรียนดีเด่น คนจน และให้มีนักเรียนที่เป็นผู้หญิงจำนวนร้อยละ 45

11. อนาคตภาพ ด้านอาจารย์ของมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป. ลาว พ.ศ. 2559-2573 ผลการวิจัย พบว่า ด้านอาจารย์ในอนาคตภาพมีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและเป็นอนาคตภาพที่สามารถนำไปพัฒนาได้ สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาและกีฬา 5 ปี ครั้งที่ 8 ของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา (พ.ศ. 2559-2563) และ กรมอุดมศึกษา (พ.ศ. 2559, น. 31) ร่างแผนยุทธศาสตร์อุดมศึกษาใน ส.ป.ป. ลาว พ.ศ. 2559-2568 ที่ส่งเสริมให้มีการก่อสร้าง บำรุง ยกกระดับอาจารย์ในระยะสั้นระยะยาวในด้านวิชาการ วิชาครูให้มีวุฒิการศึกษาตามเป้าหมายอัตราส่วนร้อยละ 10 ระดับปริญญาเอก ร้อยละ 60 ระดับปริญญาโท และร้อยละ 30 ระดับปริญญาตรี

12. อนาคตภาพ ด้านผู้บริหารของมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป. ลาว พ.ศ. 2559-2573 ผลการวิจัยพบว่า ด้านผู้บริหารในอนาคตมีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและเป็นอนาคตภาพที่สามารถนำไปพัฒนาได้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาและกีฬา 5 ปี ครั้งที่ 8 ของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา (พ.ศ. 2559-2563) และ กรมอุดมศึกษา (พ.ศ. 2559, น. 31) ร่างแผนยุทธศาสตร์อุดมศึกษาใน ส.ป.ป. ลาว พ.ศ. 2559-2568 ที่กล่าวว่าให้มีการก่อสร้าง บำรุง ยกกระตือรือร้นทุกระดับที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาการอุดมศึกษาให้มีคุณภาพ

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

อนาคตภาพของมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป. ลาว ในระหว่าง พ.ศ. 2559-2573 ใน 15 ปีข้างหน้า ประกอบด้วย 12 ด้าน และจำนวนข้อที่มีแนวโน้มและโอกาสเป็นไปได้มากที่สุดจำนวนจำนวน 84 ข้อ ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย 8 ข้อ 2) ด้านหลักสูตร และการเรียนการสอน ประกอบด้วย 10 ข้อ 3) ด้านการค้นคว้าวิจัย ประกอบด้วย 7 ข้อ 4) ด้านการบริการวิชาการ ประกอบด้วย 10 ข้อ 5) ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประกอบด้วย 6 ข้อ 6) ด้านบทบาทของมหาวิทยาลัยต่อชุมชน ประกอบด้วย 9 ข้อ 7) ด้านการความร่วมมือกับภายในและต่างประเทศ ประกอบด้วย 9 ข้อ 8) ด้านพื้นฐานโครงสร้าง/สิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย 8 ข้อ 9) ด้านความเป็นอัตลักษณ์ (ความโดดเด่น) ของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย 5 ข้อ 10) ด้านผู้เรียน ประกอบด้วย 8 ข้อ 11) ด้านอาจารย์ประกอบด้วย 14 ข้อ 12) ด้านผู้บริหาร ประกอบด้วย 9 ข้อ และพบว่า อนาคตภาพด้านที่ 12 ด้านผู้บริหาร อนาคตภาพด้านที่ 11 ด้านอาจารย์ และ อนาคตภาพด้านที่ 5 ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมตามลำดับ มีแนวโน้มและโอกาสเป็นไปได้มากที่สุด และจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาก่อนอนาคตภาพด้านอื่นๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 กรมการอุดมศึกษา กรมการวางแผน กรมบริหารจัดการบุคลากรสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และกีฬา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาข้อมูลจากผลวิจัยอนาคตภาพของมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป. ลาว พ.ศ. 2559-2573 ในครั้งนี้ไปใช้เพื่อวางแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

1.2 ผู้บริหารระดับสูงในมหาวิทยาลัย (หรือสถาบันอุดมศึกษา) เช่น อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี และผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบายพัฒนามหาวิทยาลัย ควรพิจารณานำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปนำไปใช้เป็นข้อมูลในการบริหารด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.3 นักศึกษาระดับปริญญาเอกและผู้สนใจ ควรนำเอาผลวิจัยครั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการอ้างอิงทางวิชาการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำการวิจัยถึงความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงนโยบายของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของด้านต่างๆ ใน 12 ด้าน ซึ่งเป็นผลวิจัยอนาคตภาพของมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป. ลาว พ.ศ. 2559-2573 ในครั้งนี้

2.2 ควรมีการทำการวิจัยในเชิงประเมินผลการดำเนินการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยที่นำไปใช้ผลวิจัยของอนาคตภาพของมหาวิทยาลัยใน ส.ป.ป. ลาว พ.ศ. 2559-2573 ในครั้งนี้

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ และกีฬา. (2548, ตุลาคม 10). *แผนพัฒนาการศึกษาและกีฬา 5 ปี ครั้งที่ 8 แต่ปี 2559-2563 กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่มา*. สืบค้น 1 พฤศจิกายน 2561, จาก <http://netra.lpru.ac.th/~phaitoon/Copy%20of%20111RES52/8stat1.htm>
- กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา. (2553). *บทรายงานเกี่ยวกับแผนปฏิรูปการศึกษาขั้นสูงต่อองประชุมครบ คณะครั้งที่ 7 ของคณะกรรมการแห่งชาติการปฏิรูประบบการศึกษาแห่งชาติ*. กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา.
- กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา. (2553). *แผนงานใหญ่ของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา: 2549-2553 และ 2554-558 (แผนงานขยายโอกาส เข้าเรียนในการศึกษาขั้นสูง แผนงานปรับปรุงคุณภาพ ความสอดคล้องแผนงาน การบริหารและจัดการ)*. กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา.
- กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา. (2555). *บทสรุปที่ประชุมสมัยวิสามัญคณะกรรมการแห่งชาติเกี่ยวกับการปฏิรูป ระบบการศึกษา*. กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา.
- กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา. (2555). *ประชุมสมัยวิสามัญคณะกรรมการแห่งชาติเกี่ยวกับการปฏิรูป ระบบการศึกษา*. กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา.
- กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา. (2558). *แผนพัฒนาแขนงการศึกษา และกีฬา 5 ปี ครั้งที่ 8 (พ.ศ. 2559-2563)* กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา.
- จันทร์หา พรหมมานนท์. (2546). *ปฏิรูปการศึกษาคณะเตรียมความพร้อมของครูและผู้บริหารมืออาชีพ*. วิชาการ Source 6, 1 (มกราคม 2546, น. 63)
- จรัสรัตน์ สิบตระกูล. (2539). *แนวโน้มหลักสูตรและการสอนมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในทศวรรษหน้า*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จุลชีพ ชินวรรณ. (2557). *โลกในศตวรรษที่ 21 กรอบการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชมพูนุท ร่วมชาติ. (2548). *อนาคตภาพของหลักสูตรวิชาชีพครูในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2550-2559)*. (ปริญญา นิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดารณี คำแหง. (2547). *ศึกษาอนาคตภาพและการพัฒนาระบบการเรียนการสอนสถิติโดยใช้เครือข่าย คอมพิวเตอร์ ในระดับอุดมศึกษา ภายในปี พ.ศ. 2550*.
- ถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข. (2558 ตุลาคม 10). *อนาคตภาพการเป็นมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัย ขอนแก่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.
- ปทุมมา ศรีรักษ์วงศ์. (2544). *ศึกษาอนาคตภาพของระบบการประกันคุณภาพอาชีวศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปรัชญา เวสารัชช. (2545). *หลักการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- ป้องพล อติเรกสาร. (2546). *การปฏิรูประบบการศึกษา*. สืบค้นจาก <https://www.nectec.or.th/schoolnet/.../10000-10323.html>
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2543, ตุลาคม 10). *อะไรคือเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษา*. วารสารข้าราชการครู. สืบค้นจาก <http://www.kb.psu.ac.th/psukb/bitstream/2010/8282/10/References.pdf>
- พรชูลี อาชวอำรุง. (2545). *ศึกษารูปแบบการบริหารงานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในอนาคต*. วารสาร วิจัยวิทยาการวิจัย, 16(4), น. 651-678.
- พรรคประชาชนปฏิวัติลาว. (2559). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศลาวปี พ.ศ. 2554-2563 และ เอกสารกองประชุมใหญ่ ครั้งที่ 10*. พรรคประชาชนปฏิวัติลาว.

- พระมหาสาคร ภัคตินอก. (2555). *ทิศทางของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยในทศวรรษหน้า* (พ.ศ. 2555-2564). (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา). อยุธยา: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- วรัมพล อยุธยาธรรม. (2544). *ศึกษาอนาคตภาพสำหรับการใช้อินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในปี พ.ศ. 2548*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วันทนา อมตาริยกุล. (2552). *วิจัยเรื่องอนาคตภาพของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานในทศวรรษหน้า*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิชัย ต้นศิริ. (2542). *โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต: แนวคิดสู่ การปฏิรูปในพระราชบัญญัติ*. สืบค้นจาก <http://www.thesis.ru.ac.th/files/pdf/1222246706>
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). *บัญญัติปฏิรูปการศึกษาแนวทางสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี
- สิริชัยชาญ พักจำรูญ. (2539). *ศึกษาอนาคตภาพและทางเลือกในอนาคตสำหรับการดำเนินงาน ด้าน วัฒนธรรมภายในปีพุทธศักราช*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุบรรณ เอื้อมิวิจารณ์. (2550). *อนาคตภาพที่เป็นไปได้ของมหาวิทยาลัยมหาสารคามในทศวรรษหน้า*. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุรัฐ ศิลปะอนันต์. (2543). *โรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. ปรับปรุงสภาวะภายในทั้งด้านการสอนและการบริหาร โรงเรียน*. สืบค้นจาก <http://www.chan2.obec.go.th/~afomvUUVlw20150521201823.pdf>
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2547). *รายงานการวิจัย เรื่อง บทบาทและการมีส่วนร่วมในการบริหารและ จัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาในประเทศไทยที่คัดสรร*. สืบค้นจาก <http://www.e-library.onecapps.org/>
- อุไรวรรณ วิเศษพันธุ์. (2545). *ศึกษาอนาคตภาพของการจัดหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในมหาวิทยาลัยสงฆ์ โดยศึกษา 15 ปีข้างหน้า* (พ.ศ. 2559). *วารสารพุทธศาสนศึกษา*, 9(3), น. 112.